דגל מחנה אפרים — בהעלותך

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות ויעש כן אהרן וכו': ופי' רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה הנה בכאן צריך להבין אל מול פני המנורה משמע על דבר שהוא כנגד המנורה והוא צריך ביאור גם צ"ל וכי דבר גדול ושבח הוא על אהרן שלא שינה ציווי של הקב"ה וי"ל בזה בדרך רמז לפענ"ד דהנה ידוע אהרן היה שושבינא דמטרוניתא והוא היה רודף לקרב נשמות ישראל אל השכינה כביכול ולכך היה רודף שלום כי היה בדרגא דאמת כי אהרן ומשה שקולים היו ולכך היה יכול להעלות נשמות של ישראל ולדבקם אל האמת אך קשה האיך היה בדרגא דאמת הא היה צריך לשנות מפני דרכי' שלום לפעמים אך דאיתא בסה"ק של הרב מפולנאה ע"ה מי שלא שינה מעול' כל ימיו אז מותר לשנות מפני דרכי שלום והנה ידוע מנורה הוא שם דבר והיינו דלית לה אור מצד עצמה כ"א מה שמאירין בה והוא בחי' השכינה כביכול כי הוא בחי' לבנה דלית לה מגרמה כלום רק מה שמקבלת אור מן השמש ושבעת הנרות היא בחי' בת שבע כוללת נשמות של כל ישראל וזה י"ל פי' הפסוק בהעלותך את הנרות היינו כשתרצה להעלות נשמות של ישראל המכונים בשם נרות כמ"ש נר ה' נשמת אדם אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות היינו שתראה להעלות שיאירו וידבקו אל פני השכינה כביכול שהוא בחי' מנורה יאירו שבעת הנרות היינו כללות נשמות ישראל המכונים בשם בת שבע והעליה צריך להיות על ידך כיון שאתה דבוק אל האמ' כנ"ל ויעש כן אהרן וכו' והוא שרימז רש"י בצחות לשונו להגיד שבחו של אהרן שלא שינה היינו דמכאן מוכח שלא שינה לעולם מימיו ולכך היה מותר לשנות מפני ד"ש והוה קאים לעולם בדרגא דאמת ולכך היה יכול להעלות נשמות קדושות של ישראל ולקרבם אל האמת והמש"י:

על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו וכו' ראוי לשים לב על שנאמר בפ' זו שלשה פעמים על פי ה' ועל פי ה' ובראשונה נאמר ע"פ ה' יסעו וע"פ ה' יחנו ושני פעמים נאמר ע"פ ה' יחנו וע"פ ה' יסעו בוודאי לא לחנם נשתנה הלשון וגם הוכפל שלשה פעמי' דבר אחד וי"ל לפע"ד בזה ע"פ ששמעתי אומרי' בשם הר' המנוח מוה' יהודא ליב פיסטינר זללה"ה ע"פ והוא ינהגנו עלמו' היינו כעלם הזה ד"מ כשאביו לומד אותו לילך בתחלה מולי' אותו מעט בידו ואח"כ מניחו ומרחי' א"ע מעט ממנו וכוונתו כדי שילך התינו בעצמו ומחמת זה הוא מרגיל התינוק בתנועות ההילוך וכן עושה כמה פעמים ובכל פעם הוא מרחיק א"ע יותר כדי להרגילו שילך בעצמו בלי שום סיוע והרחקה והנמשל הוא באבינו מלכנו מתחלה נותן הקב"ה לאדם תענוג בעבודתו ומוליך בעצמו את לבו אליו ואח"כ מרחיק א"ע ממנו כדי שילך הוא בעצמו מעט ע"י השתדלותו והתפעלותו וזהו והוא ינהגנו עלמות היינו כעלם ותינוק הזה ע"כ וזהו בתחלת עבודה בימי בחרותו ואח"כ כשנתגדל בעבודת הש"י הוא ג"כ בבחי' זה והוא בחי' קטנות וגדלות כידוע ובחי' הקטנות הוא ההרחקה כדי שיוכל לבוא לבחי' גדלות ראשון וגדלות שני וכשהוא בקטנות ומבין זאת שהוא בבחי' ההסתרה ר"ל ומגעגע ע"ז ומשתדל והולך ממדריגה למדריגה ומקרב עצמו בהליכה אל אביו שבשמים אז בוודאי גם המדריגות קטנות שלו יש לו עילוי גדול עי"ז כי ממנו בא אל בחי' הגדלות ונעשה ממש כסא ומרכבה למדריגה העליונה ויש בזה דרכים שונים ועמוקים בשם אא"ז זללה"ה המדריגות ההם מה הם עושים ומה הם מעלים ורמוזים בספר תולדות יעקב יוסף הכהן ע"ש וזהו מה ששמעתי בשם המנוח מוה' שאול זללה"ה ממעזיבוז רמז בגמרא אוקירו לנשייכו כדי שתתעתרו נשייכו הוא לשון שכחה כמו נשני אלקים היינו כשנופל לפעמים לבחי' קטנות ושוכח בהשם אל תבוזו אותו לומר כי עזב ה' אותי חלילה ונשכחתי ח"ו רק אדרבא היא כי היכא דתתעתרו היינו לבוא אח"כ מזה למדריגה גדולה וזהו ג"כ אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה וזהו שנאמר מי בז ליום קטנות וכו' והבן וזהו שרימזה התורה הקדושה כלל כל בחי' עבודת האד' מנעוריו עד עול' והוא שכתו' ג"פ ע"פ ה' ובראשונה ע"פ ה' יסעו וע"פ ה' יחנו היינו כי היא תחלת עבודת האדם מה שהקב"ה בעצמו מוליכו וזהו ע"פ ה' יסעו ואח"כ מניחו וזהו ע"פ ה' יחנו שמה שהוא נופל ממדריגתו היא ע"פ ה' שהניחו ומרחיק א"ע ממנו מעט בכדי שיורגל בעבודה לילך הוא בעצמו להתקרב אל אביו שבשמים וזהו הכלל שנותן בענין עבוד הבורא ב"ה ואח"כ מפרש שני פעמי' ע"פ ה' יחנו וע"פ ה' יסעו והוא לרמוז על קטנות ראשון וגדלות ראשון וקטנות שני וגדלות שני ובזה יתורץ קושית הגמרא שמקשה בשלמא ע"פ ה' יסעו וכו' ע"ש ולפי דרכינו יובן כי כשהוא ע"פ ה' הנסיעה אזי ג"כ החניה הוא ע"פ ה' כי נעשה כסא ומרכבה כנ"ל והבן וזה י"ל ג"כ הרמז תרועה יתקעו למסעיהם כי תרועה יש לו ב' פירושים א' לשון שבירה ב' לשון חיבור כמו ותרועת מלך בו וכמו תרועם בשבט ברזל והוא שמרמז למסעיהם היינו הנסיעה וההליכה ממדריגה למדריגה הוא ע"פ תרועה היינו לכון שבירה חלילה וחס היינו כשנופל לפעמים לקטנות וע"ז נעשה חיבור וכסא ואחד באחד יגשו כקטן כגדול והבן ואזי נעשה פי' תרועה לשון חיבור ויחוד כנ"ל והבן:

ותקעתם תרועה שנית וכו' יתקעו למסעיהם י"ל בזה בדרך רמז כי כמו שהתורה מורה דרך לידע מה לעשות כן התורה ג"כ מורה דרך בעולמות עליונים להיות הולך ממדריגה למדריגה ומעולם לעולם וכשהוא משיג זכות ובהירות התורה הולך בעולם שהוא זך ובהיר וזהו תרועה תורה ע' היינו שיש ע' פנים לתורה יתקעו לשון חיבור למסעיהם היינו שע"י אור התורה הולך ונוסע מעולם לעולם והמש"יב:

ובהקהיל את הקהל תתקעו ולא תריעו: י"ל בזה ע"פ ששמעתי אומרים בשם הרב המנוח מוה' נחמן הראדינקער ז"ל כי כשאדם הוא בקטנות ויודע ומבין זה יבין פי בוודאי יש בעולם שהם אז בעת ההיא בבחי' גדלות ויכלול א"ע עמהם וזה י"ל שמרומז בפסוק ובהקהיל את הקהל היינו כשהקהל הם ביחוד ובאהבה ומקורבין אחד אל אחד אזי כשאחד הוא לפעמים בבחי' קטנות אעפ"כ לגדלות יחשב בהכלל עצמו אל הכלל ושם יש בוודאי בחי' גדלות אזי נמשך אליו ג"כ וזהו תתקעו ולא תריעו היינו לא תחשב לבחי' שבירה וקטנות רק נעשה מזה חיבור ויחוד והוא בחי' חסד בחי' תקיעה ולא בחי' דין וקטנות וזהו ולא תריעו והבן וגם יש עוד בזה דרך עמוק בשם אא"ז זללה"ה ומובא בספר תולדות יעקב יוסף כשאדם הוא בקטנו' הוא כדי להעלו' מדריג' השפלי' והתחתונים וזהו ובהקהיל את הקהל דהיינו העם היינו מדריגת השפלים הנקרא בשם עם אזי יתקעו ולא תריעו נעשה מבחי' תרועה בחי' תקיעה והרמז בזה להקהיל את העם:

וכי תבואו מלחמה בארצכם על הצר הצורר אתכם והרעותם בחצוצרות ונזכרתם לפני ה' אלקיכם ונושעת' מאויביכם: י"ל בזה בדרך רמז ע"פ שאמרתי על ש"ס דברכות כל המשתף ש"ש בצערו כופלין לו פרנסתו וכו' עיין לעיל פ' בחקותי ועתה נבאר לשון שם שמים בצערו דהנה גלוי וידוע כי הקב"ה נקרא שמים כמו ואתה תשמע השמים והשכינה נקראת שם כידוע והיינו כי היא נתהווה משמים וזהו כל מחלוקת שהיא לש"ש וכו' היינו כדי לקשט השכינה שנקראת שם להכלל בסוד שמים סוד אחדות גמור כמו זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם ושמעתי בשם הרב המגיד המנוח מוה' דוב בער זללה"ה חצוצרות הוא לשון חצי צורות ודברי פי חכם חן וזהו פי' המשתף שם שמים בצערו היינו שמחבר ומייחד צערו בצער השכינה כביכול ומבין שבא לו מחמת שהיא מגעגעת לבוא לבחי' שמים שיהיה בסוד אדם שלם זכר ונקבה ברא' וכל החסרונו' הם באי מש' בכדי לייחד ולהתפלל על חסרונה כידוע מכמה מאמרים ואז כשמבין זה ומתפלל על צער השכינה כביכול אז בוודאי ממלאין לו בקשתו וכופלין לו וכו' כנ"ל בפ' בחקותי ע"ש: וזה י"ל שמרומז בפסוק וכי תבואו מלחמה בארציכם וכו' והרעותם היינו תחברו צער שלכם בחצוצרות היינו בחצי צורות היינו צער השכינה כביכול שיש פירוד למעלה והם שני חצי צורות שם ושמים המגעגעים להתקרב ולהתייחד אחד אל אחד אזי בוודאי אם כה תעשו באמת אזי ונזכרתם לפני ה' אלקיכם ונושעתם מאויביכם: וכמו שאמר אא"ז זללה"ה מפורש כי כל המלחמות שבעולם היא מחמת שמלכות היא בלא יחוד ר"ל וכשנעשה יחוד אזי יתפרדו כל פועלי און:

ויסעו בראשונה ע"פ ה' ביד משה: י"ל בזה רמז בענין התפלה ותחלה נבאר הפסוק רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום וצריך להבין כי לשון תקום משמע לאחרים וזהו אין שייך כאן והיה ראוי לומר ועצת ה' קמה והענין הוא כי יודע ה' מחשבות אדם כי המה הבל ושמעתי מן הרב המנוח הוותיק מוה' מנחם מענדיל ז"ל מפרעמסליין יודע לשון שבירה כמו ויודע בהם את אנשי סוכות והיינו כשאדם מצייר במחשבתו השם הוי"ה ב"ה אזי הוא משבר כל המחשבות רעות וזרות והוא שאמר ה' היינו הוי"ה ב"ה יודע מחשבות אדם כי המה הבל אותם המחשבות שהם הבל ע"י שם הוי"ה הוא משבר אותם כמ"ש האר"י זללה"ה ודברי פי חכם חן ואני אומר לפי אשר קבלתי כי כל המחשבות הם קומות שלימות והמה באים לאדם לפי שרוצים תיקונים וכשאדם מתבונן בזה ויודע כי הש"י ב"ה וב"ש הוא שורש לכל המחשבות וממנו באים כל המחשבות ומחזירם לשורשם כידוע ממארי אבא זקני זללה"ה ומתהפכים כל המחשבות לטובה ומעלה אותן לקדושה והוא שאמר הכתוב ה' יודע לשון זיווג ויחוד מחשבות אדם כי המה הבל היינו אף שהמה מחשבות הבל כשמייחד אותם להקב"ה המה מתייחדים והוא ג"כ שאמר הכתוב רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום היינו מקימם אותן המחשבות של הבל שנקראי' נופלים כי אין להם על מה שיסמוכו וכשממשיך אליהם חיות אלוהות כידוע אזי הוא מקימם מנפילתם וזה י"ל ג"כ שרימזה תורתינו הקדושה ויסעו בראשונה ע"פ ה' כי הדיבור נקרא בשם נסיעה כידוע והשתיקה נקראת עמידה והוא שאמר ראשית התחלת עבודה יראה שיהיה דרך כלל לשמה לשם השכינה כביכול הנקראת פי ה' כידוע ואם אח"כ באים לו מ"ז הטורדים אותו הוא ביד משה היינו הדעת הוא הידים שמגביה בסוד הדעת את המחשבות לשורשם כנ"ל ה' יודע מחשבות אדם וכו' והמש"י:

וברדת הטל על המחנה לילה ירד המן עליו כי ידוע שע"י קדושת המחשבה שמקדש מחשבתו ומדבקה תמיד להש"י ב"ה ממילא נתקדשו כל האברים כי גופא בתר רישא גרירא וממילא נעשה מרכבה שלימה מוכן להשראת עליו קדושת אלוהות: וזה י"ל הרמז בפסוק וברדת הטל היינו נקודה עילאה שהוא מחשבה עילאה כשיורד על המחנה היינו האברים: לילה שהם גשמיים וחשכים והיינו כשמקדש ע"י מחשבתו כל האברים ועושה עצמו מרכבה לשכינה ב"ה אז ירד המן עליו היינו קדושת א"ס שהוא נותן מזון ושפע לכל עלמין בגשמיות וברוחניות הוא נותן שפע וקדושה ג"כ לכל העולמות שהוא מחיה כל עלמין ושורה עליו השראת קדושת אור השכינה כביכול מהתפשטות א"ס והתרגום מפרש מנא והוא מספר צ"א שהוא יחוד הוי"ה ואדנ"י וזהו השפע שמשם יורד עליו והמש"י:

ויצעק משה אל ה' אל נא רפא נא לה וצרי' להבין לכאורה הא צרי' להזכיר שם החולה ושם אמו וי"ל בזה שיש רמז לזה בדבריו אלו כי רפא נא בגימ' מרים יוכבד וק"ל: